

Jørgen Svendsen

Uddannet aktuar og direktør i Sejer & Svendsen. Forsikringsmægler. Rådgiver inden for forsikring og pension. Tidligere ansat som direktør i pensionselskaber og mæglervirksomhed. JS@sspr.dk

Pensionselskabernes brancheforening, Forsikring og Pension, står bag en enestående række af nye omkostningsnøgletal (ÅOP) til gavn for både kunder og analytikere. Branchestandarden skal sikre, at alle væsentlige omkostnings-elementer regnes efter samme kvalificerede metode. Det giver et glimrende indblik i pensionselskabernes totale omkostninger - det vil sige, hvad du som kunde reelt betaler til dit pensionselskab.

Pensionselskabernes omkostninger bliver flittigt fortolket i pressen af rådgivere og andre eksperter, men desværre er det ikke alle »kåringere« af pensionselskabernes omkostningsniveau, som er lige heldige eller rigtige.

Men det kan der heldigvis rådes bod på med branchens nye nøgletal. Pensionselskaberne opfordres til at supplere nøgletallene med en læsevejledning, en procedure der er kendt fra de eksisterende regnskabsnøgletal.

Endvidere opfordres til at opdele omkostningssammenligningerne i to grupper, så selskaber uden kundegarantier kategoriseres sammen med selskaber med markedsrente-produkter. Og med Finanstilsynet signaleret regelændring for opkrævning af garantiomkostninger sikres, at pensionselskaberne som har et dårligt regnskabsår ikke kommer til at fremstå billige på omkostninger.

I den forgangne uge har de oprindelige omkostningsnøgletal været genanalyseret i pressen. De indeholdt desværre kun de forsikringsmæssige driftsomkostninger, mens de langt dyrere omkostningsposter såsom betaling for garantier og investeringsomkostninger, ikke blev regnet med. I branchen kalder man det de »skjulte eller indirekte omkostninger«.

Endvidere havde tallene den usikkerhed at hvert pensionselskab har sin interne metode til fordeling af lønomkostninger mv. for personer beskæftiget med henholdsvis investering eller forsikringsdrift. Hvorfor det? Fordi omkostninger tilknyttet investering ikke tæller med i driftsomkostningsnøgletallet.

Det fulde billede

At levere en ny analyserapport på en delmængde af de gamle mangelfulde omkostningstal synes umiddelbart to skridt baglæns, når branchen nu endelig har leveret det fulde omkostningsbillede.

Skal man endelig sammenligne udviklingen i driftsomkostningerne og vurdere stordriftsfordelene mellem de kommercielle pensionselskaber kontra pensionskasserne - er det væsentligt at fradrage følgende tre omkostningsposter hos de kommercielle:

- De tilbyder moderne og skræddersyede forsikrings- og pensionsprodukter til hver enkelt kunde.
- De tilbyder personlig rådgivning samt helbreds- og forebyggende helbreds- og sundhedsydelser.
- Udgifter til at erhverve nye kunder. Salgs- og markedsføringsomkostninger (medlemsgruppe er obligatorisk placeret i pensionskassen.), herunder løn til sælgere og mæglere.

Den interne valgte fordelingsnøgler af omkostningerne på ovennævnte poster er forskellig mellem selskaberne og har ikke haft deres interesse eftersom der alene skal rapporteres på summen af de forsikringsmæssige omkostninger. Hvis direktionen i et selskab eksempelvis deltager meget aktivt i salgsprocessen - kunne der være basis for at bogføre disse lønomkostninger som salgsomkostninger. Det er værd at notere sig, at hvis man kaster sig ud i, at lave niche-omkostningsanalyser på delposter, hvor fordelingsnøglen ikke er standardiseret kommer man nemt til at drage forkerte eller fejlagtige konklusioner.

Analysen konkluderede, at de kommercielle pensionselskaber var ringe til at høste oplagte stordriftsfordele. Særligt AP og FSP

Gennemskuelighed. Pensionselskaberne bliver klædt af til skindet med den seneste åbenhed omkring omkostningerne - nu skal vi lære at fortolke og bruge tallene rigtigt

Pensionselskaber tvinges til åbenhed

Pensionsomkostninger

Driftsomkostninger	2007	2008	2009	2010	2011	Udvikling	ÅOP*
							2011
PFA	1.322	1.434	1.318	842	1.080	-18 pct.	4.132
Danica	1.514	1.407	1.295	1.233	1.212	-20 pct.	5.511
SEB	1.142	1.181	1.195	1.145	1.231	8 pct.	5.270
Nordea	1.409	1.476	1.417	1.393	1.395	-1 pct.	5.674
AP Pension	1.203	1.175	1.186	1.163	1.335	11 pct.	5.848
Sampension	503	557	513	511	530	5 pct.	3.959
DIP	866	811	1.040	941	992	15 pct.	N
ISP	933	943	874	1.038	1.056	13 pct.	4.929
FSP	1.961	2.389	2.182	2.422	2.822	44 pct.	4.928
BankPension	1.038	1.827	1.334t	1.100	1.499	44 pct.	6.328

*) Regneeksempel: Markedsrente med 500.000 kr. opsparet og 30.000 kr. i indbetaling.

BERLINGSKE INFOGRAFIK / MALLING

KILDE / PENSIONSELSKABERNE

Pension fik hårde ord med på vejen som »top scorer« i at stramme gebyrskruen over for kunderne.

De to store pensionselskaber Danica og PFA karakteriserede analysen som »vrøvl« og henviste til de officielle nøgletal. I nedenstående skema er listet fem års udvikling i driftsomkostningerne og de nye ÅOP-nøgletal for 2011. Bemærk at de kommercielle de sidste fem år har været dygtigst til at reducere driftsomkostningerne med op til 20 procent. Omvendt har kunder i de små pensionskasser (markeret med rødt) måttet se at omkostningerne stiger.

Med de nye ÅOP - hvor alle omkostninger er taget med - betyder det mindre, hvordan det enkelte pensionselskab ønsker at bogføre de underliggende udgiftsposter.

Det er imidlertid bemærkelsesværdigt, at pensionselskaberne har formået at holde de lave omkostningsniveauer.

Stigende omkostningspres

De senere år har der været stigende regulatoriske krav med ekstra udgifter til Compliance, Governance og Risk Management. Det har især sat de mindre pensionskasser under et stort omkostningspres. Samtidig har Finanstilsynet og Folketinget gjort sit til at holde omkostningerne oppe med de mange regelændringer, selskaberne har implementeret i de senere år. Jeg kan i flæng nævne, ændringer af kontributionsregler, ny grundlagsrente, unisexgrundlag for private, ændringer i PAL skatten, to ændringer af skattelovgivningen omkring ratepension/livrenter og senest afgifts berigtigelse af kapitalpensioner.

Senest har Regeringen anbefalet, at kunderne udskifter de gamle opsparingsprodukter til de nyere markedsrente-produkter - og det har bidraget til en historisk stor konverteringsopgave for pensionselskaberne.

Alt sammen er det ændringer, der kræver IT-udvikling og ikke mindst en massiv individuel rådgivning af kunderne i de kommercielle pensionselskaber. Dog har de overenskomstbaserede pensionskasser »høstet« lidt ekstra stordriftsfordele ved at tvangskonvertere kunderne til markedsrente.

Større personaleudgifter

Pensionselskaberne har altså været effektive, og de har formået at rationalisere de administrative opgaver gennem løbende procesoptimering. Der er udviklet avancerede rådgivningsplatforme, der giver kunderne adgang til løbende rådgivning samt overvågning af deres pensionsordning.

Men pensionselskaberne må desværre se til at deres rationaliseringsgevinster indhentes af øgede udgifter til ansættelse af medarbejdere der skal udvikle, implementere og vedligeholde ovenstående tekniske opgaver samt stadig stigende salgs- og IT-omkostninger til de kunder, der fortsat bliver betjent af mæglere.

Hvis pensionsbranchen skal have succes med at reducere driftsomkostningerne fremadrettet, kommer det sandsynligvis til at ske gennem fusioner af de mange pensionskassenheder. Et fortsat fokus på rationalisering kan også forventes at lægge et øget pres på det reaktivt høje lønniveau i pensionsbranchen - hvor en gennemsnitsmedarbejder får 750.000 kr. årligt. **B**

Jørgen Svendsen skriver hver måned om pension her på pengesiderne i Business lørdag.

